

Ved valg af *model 1* vil det desuden formentlig også fremover ofte være nødvendigt i forbindelse med vedtagelse af EU-rammeafgørelser på det strafferetlige område at indhente Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 19 inden vedtagelsen og derefter – efter vedtagelsen – at gennemføre de nødvendige lovændringer (herunder tilføjelser til opregningen af straffelovsbestemmelser i straffelovens § 306).

En ændring straffelovens § 25, hvorefter strafansvar for juridiske personer ikke længere kræver særskilt lovhjemmel, hverken i straffeloven eller særlovgivningen, jf. *model 2*, vil være en meget vidtgående løsning. I forbindelse med gennemførelsen af de gældende udfyldningsbestemmelser i straffelovens §§ 25-27 overvejedes denne generelle model – som bl.a. kendes i Norge – nøje i Straffelovrådet, jf. betænkning nr. 1289/1995, s. 48-53. Som påpeget af Straffelovrådet kan der rejses en række lovtekniske og principielle indvendinger mod denne løsningsmodel. For så vidt angår de principielle indvendinger pegede Straffelovrådet bl.a. på, at der ikke bør gives strafansvaret for borgerne og deres virksomheder, altså deres risiko for at blive straffet, et videre omfang, end samfundets formål med straffandelen gør nødvendigt. Dette gælder både omfanget af kriminalisering gennem forbud og påbud og de almindelige bestemmelser om ansvarssubjekter og ansvarsbetingelser. Straffelovrådet fandt det derfor rigtigst, at der i lovgivningsarbejdet spørges, om der på de enkelte områder kan forekomme overtrædelser begået af juridiske personer, og om der vil være noget at vinde ved at udvide det strafferetlige ansvar ud over det individuelle ansvar.

En tredje mulighed er at gennemføre artikel 8 ved en ny generel bestemmelse i straffeloven, der giver mulighed for at straffe juridiske personer for overtrædelse af straffeloven, jf. *model 3*. Som anført ovenfor under pkt. 2.2.3. har Straffelovrådet påpeget, at flertallet af straffebestemmelserne i straffeloven sigter på at beskrive enkeltpersoners skadegørende eller farlige eller på anden måde forkastelige handlinger. De begås i henhold til individuelle beslutninger, eventuelt efter aftale med flere og uden sammenhæng med, om de eller de pågældende står i et ansættelsesforhold til nogen. Det kan således forekomme kunstigt at åbne mulighed for, at en juridisk person kan straffes for f.eks. vold eller hærværk.

Når det derfor i lyset af den internationale udvikling er påkrævet i stigende omfang at indføre mulighed for at straffe juridiske personer for overtrædelse af straffeloven, forekommer den rigtigste og mest fremtidssikrede løsning derfor at være at indføre en generel hjemmel til at straffe juridiske personer for overtræ-

delse af straffeloven, hvis overtrædelsen er begået for at skaffe den juridiske person vinding, jf. *model 4*. I disse situationer kan det være velbegrundet at rette strafansvaret mod den juridiske person. Det giver desuden mulighed for en bødeudmåling, der står i passende forhold til den juridiske persons størrelse og økonomi og til den eventuelt indvundne eller tilsigtede fortjeneste, sml. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, s. 4051.

En sådan bestemmelse vil ikke blot omfatte de gældende folkeretlige pligter om strafansvar for juridiske personer, men må på det foreliggende grundlag antages også at omfatte langt de fleste af de forpligtelser, som Danmark i fremtiden måtte påtage sig til at kunne straffe juridiske personer for handlinger, der er omfattet af straffeloven.

En begrænsning af strafansvaret for juridiske personer til overtrædelser, der er begået for at skaffe den juridiske person vinding, vil desuden være i overensstemmelse med de hidtidige EU-retsakter, der alle forpligter medlemsstaterne til »at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at juridiske personer kan kendes ansvarlige for ... , som for at skaffe dem vinding er begået af en person«, der indtager en ledende stilling inden for den juridiske person. Der skal også kunne straffes, når utilstrækkeligt tilsyn eller utilstrækkelig kontrol fra en ledelsespersons side »har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at ... for at skaffe den juridiske person vinding«. Der henvises herved til artikel 3 i den anden tillægsprotokol til EU-svigskonventionen, artikel 5 i EU's fælles aktion om bestikkelse i den private sektor, artikel 8 i EU-rammeafgørelsen om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri og artikel 7 i udkast til EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter. Det forventes, at lignende formuleringer også vil blive anvendt i fremtidige EU-retsakter af denne karakter på det strafferetlige område.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 306 indeholder i stk. 2 et sådan krav om (opnået eller tilstøttet) vinding for den juridiske person. Derimod indeholder stk. 1 om strafansvar for juridiske personer for overtrædelse af straffelovens § 122 (aktiv bestikkelse), § 289 a (EU-svig) eller § 299, nr. 2, 2. led (aktiv bestikkelse i private retsforhold, returkommission) ikke et sådant krav. Denne afvigende formulering skyldes ikke EU-retsakterne om svig og bestikkelse eller Europarådets korruptionskonvention, men har derimod sammenhæng med OECD-bestikkelseskonventionen. Efter artikel 2 i OECD-bestikkelseskon-